

Mestarisuunnistaja Kosti Salmela 80 vuotta 20.2.2019

Ulkopalstalta Yhtyneiden pitkäaikaiseksi luottomieheksi ja mittavan oman metsätalouden harjoittajaksi

Kosti syntyi 20.2.1939 Jyväskylän Keljossa, Salmelan perheessä Länsi-Päijänteentiellä. Hänen äitinsä Elma oli Arttu ja Martta Karilan vanhin tytär ja isänsä Eemil Päijänteen tuntumassa Korpilahdella sijainneen Salmelan talon poika. Salmelasta lohkaistiin Eemilille ”ulkopalsta”, Kaukolaksi kutsuttu hallanarka paikka, jossa ei ollut rakennuksia.

Välirauhan aikana Kaukolaan tehtiin pieni hirsimökki, joka myöhemmin laajennettiin navetaksi. Asuinrakennukseen päästiin muuttamaan syksyllä 1943. Kostin ohella perheeseen oli syntynyt Kauko 1937 ja Anna-Liisa 1941. Kosti oli Anna-Liisan syntymän jälkeen kaksi vuotta hoitolapsena Karilassa, mikä oli tuohon ahtaaseen aikaan melko yleistä. Uuteen kotiin tuleminen ja paikkoihin tutustuminen isovelji Kaukon johdolla on hänen ensimmäisiä muistojaan. Samoin se, kun vielä tuore uuni ei tahtonut vetää kunnolla, ja jouduttiin siirtymään hirsimökkiin häkää pakoon, ja myöhemmin myös torakanmyrkyä pakoon. Vanhemmilla oli tapana tuollaisissa tilanteissa puhjeta laulamaan, ja lapset siinä mukana.

Elma ja Eemil olivat toimeliaita, iloisia ja musikaalisia. Eemilin elämää varjosti kuitenkin jatkosodan alussa sattunut haavoittuminen, josta hän ei koskaan täysin toipunut. Lapset joutuivat talon töihin heti kun suinkin pystyivät.

Kansakouluun meno oli *miehen merkki*. Se käytiin hyvällä menestyksellä ja samalla myös urheiltiin. Ensimmäisen pitäjänmestaruutensa kolmiottelussa Kosti muistaa saaneensa 13 vuotiaana, pitäjän uudella urheilukentällä, jolloin myös Kauko voitti ylemmässä sarjassa. Urheilukärpänen oli puraissut poikia naapurissa, Heikki Paavali Salosella, mutta myös isä oli innokas ja kannustava urheilumies.

Koulun ja armeijan välisen ajan Kosti oli metsätöissä, pokasahan ja kirveen kanssa. Silloin kypsyi ajatus, että *”minä en tätä koko ikääni tee, kyllä joku muu ansio täytyy löytyä”*. *”Mehtäheran”* hommat valikoituivat tavoitteeksi, koska *”niitähän nähtiin ja tunnettiinkin, ja työ luonnon helmassa näytti sopivalta urheilvalle, reippaalle miehelle”*.

Näin tuli polku työelämään valituksi – ei muuta kuin eteenpäin. Keskikoulun tärkeimmät aineet Kosti suoritti metsätöiden ohella, kirjeopiston välityksellä. Metsäkouluihin pääsy edellytti myös työharjoittelua, jonka Kosti aloitti Korpilahdella, tutun Eino Rantosen alaisuudessa. Ensimmäiseksi päiväksi sattui heti leimauskilpailu. Siinä hän jäi viimeiseksi, koska oli kotona oppinut, että *kaikki isot puut otetaan pois*.

Viimeiseksi jäämistä ei Rantonen katsonut pahalla, vaan lähetti hänet Saarijärvelle metsäkouluun. Sitten seurasi lisää harjoittelua ja leimauskilpailujakin. Niissä alkoi tulla myös voittoja, koska *Tapion Taskukirjan opit oli opittu ja omaksuttu*. Evon metsäopistoon oli paljon hakijoita, mutta Kosti pääsi ensimmäisellä yrittämällä. Metsätalousinsinööriksi hän valmistui 1962.

Vakituinen, lopulta 35-vuoteen venähtänyt työpaikka löytyi opintojen vielä jatkuessa, kun Yhtyneet palkkasi hänet metsätoimihenkilöksi. Ensimmäinen sijoituspaikka oli Hankasalmi. Varsin pian Kosti siirrettiin Pihtiputaalle, jossa tarvittiin *hyvää miestä*, koska alue oli *rajaseutua*, jossa kilpailivat etelän ja pohjoisen puutavarayhtiöt.

Pihtiputaalta löytyi pian myös vaimo, Leena. Perustettiin perhe, rakennettiin talo, lapset Sirpa (s.1968) ja Heli (s.1972) syntyivät ja kasvoivat. Samalla oltiin mukana paikkakunnan riennoissa koko perheen voimin. Kosti toimi mm. Pihtiputaan Tuiskun suunnistusjaoston vetäjänä parikymmentä vuotta, kilpaillen itsekin

kaiken aikaa. Perheenä kierrettiin suunnistuskilpailuissa, ja lapsetkin suunnistivat, ollen edelleen mukana, ainakin Jukolan Viestissä.

Kosti viihtyi työssään, joka oli varsin vapaata, kunhan tuloksia syntyi. Ja niitä syntyi, mm. metsätöiden koneellistamisessa. Tämä huomattiin myös yhtiön yläpäässä. Esityksiä ”isompiin saappaisiin” hyppäämisestä tuli, mutta perhe viihtyi Pihtiputaalla eikä tarttunut täkyihin.

90-luvulle tultaessa metsäyhtiöt alkoivat enenevästi fuusioitua, mikä johti työpaikkojen vähentymiseen. Muutosta pehmennettiin eläkepaketeilla, joilla turvattiin loppuvuosien ansiotaso. Tähän täkyyn Kostikin tarttui 57-vuotiaana, koska *paketin ehdot olivat varsin hyvät*. Nyt tuli aikaa keskittyä enemmän myös omaan metsätalouteen.

Kosti oli ostanut ensimmäisen oman metsätilansa 1973. Ostot ovat jatkuneet vuoteen 2013, jonka jälkeen hinnat ovatkin metsärahojen toimesta kivunneet osin *järjettömän korkealle tasolle*. Yhtään tilaa ei ole toistaiseksi myyty, mutta *puuta on myyty ja hoitotöitä tehty*. Isäntä itse hoitaa suunnittelun ja tekee päätökset sekä hallinnolliset työt. Hoitotyöt teetetään nykyisin metsäyhtiöllä. Poroisäntä ei paljasta porojensa tarkkaa määrää, eikä metsäisäntä hehtaariensa määrää. Varman taloudellisen turvan ne perheelle joka tapauksessa antavat.

Kostin rakkain harrastus on suunnistus. Hän on ikäistensä joukossa ehdotonta huippua Suomen, Euroopan ja maailmankin tasolla. MM kilpailuissa on käyty 15 kertaa, EM -kisoissa puolen tusinaa kertaa ja kansallisissa sekä metsämiesten kisoissa lukemattomia kertoja.

Haastatteluun Kosti tuli juostuaan kilpaa edellisenä iltana 1500 metriä Tampereen Pirkkahallissa. Pari viikkoa myöhemmin hän juoksee Jyväskylän SM-halleissa 400, 800 ja 1500 metriä saman viikonlopun aikana. Kesäisin suunnistuskilpailuja on kertynyt 25-30 kappaletta ja tulevanakin kesänä tämä on tavoitteena. On siinä *koetusta Korpilahdenkin pojille*, kuten edesmenneellä ystävälläni ja sukulaismiehellä oli tapana ihmeellisiä asioita ilmaista. Kosti toteaa, että *ihmisen on hyvä aina joskus koetella rajojaan*.

Onnittelu tähänastisesta ja onnea sekä terveyttä myös jatkoon!

Alpo Karila

Kostin askel on kepeä Oulun SM-kisoissa

Kaukolan väki vakavana: Kauko, Elma, Kosti ja Anna-Liisa